

літпрацівників редакцій немає часу (або ліньки) зазирнути до словників, щоб уточнити закінчення, правопис слів, українські відповідники до сталих зворотів тощо. Наприклад: *із Кривого Рога* (правильно – із Кривого Рогу, “Молодь.UA”), *такий собі ловкач* (правильно – такий собі спритник), *сесія зайшла в тупик* (правильно – сесія зайшла у глухий кут), *як противитися хворобі* (правильно – як протистояти хворобі, “Сумщина”). По-третє: неухважність, звичка усного мовлення висловлюватись спонтанно, що перейшла і в писемне мовлення. Наприклад: *фотоапарат з видержкою* (правильно – фотоапарат з витримкою), *бездомні люди* (правильно – безпритульні люди), *безхозні мережі* (правильно – мережі, що не мають господаря, “Суми і сумчани”), *з приводу об’яв і оголошень дзвонить* (правильно – з приводу оголошень дзвонить, “Сумщина”). По-четверте: підлаштовування, у деяких випадках, до рівня мови невибагливого читача, можливо, задля здобуття дешевої популярності. Наприклад: *реклама зовсім не напругає* (правильно – реклама зовсім не дратує), *Яка, нафіг, реклама!* (правильно – Яка там реклама!), *при всіх розкладах* (правильно – попри все, “Молодь.UA”).

Із пробудженням національної свідомості в межах усієї української нації слід подбати про підвищення рівня мовно-національної вихованості народу. Звичайно, усі відразу не можуть заговорити добірною мовою. Але є люди, які не мають права на помилку – лектори, диктори, інші працівники радіо й телебачення, журналісти, вчителі, викладачі, адже їхнє слово повинне бути взірцем для решти громадян України.

ПРОБЛЕМА РОСІЯНІЗМІВ У РЕГІОНАЛЬНІЙ ПРЕСІ

(на прикладі сумської газети „Ярмарок”)

Доп. – Алещенко І., 313 ВС.

Наук. кер. – ст. викл. Лащенко Н.О.

Сумської області проблема мовної засміченості стосується особливо з огляду на географічний фактор. Мається на увазі прикордонне розміщення Сумщини та її тісні зв’язки з Росією.

Умовно росіянізми можна поділити на дві великі групи: 1) ті, що зустрічаються виключно в усному мовленні; 2) ті, що характерні для писемного мовлення. Капелюшний А.О. класифікує їх як граматичні, лексичні, синтаксичні. Їжакевич І.П., окрім лексичних, граматичних, виділяє ще й фонетичні, акцентологічні, словотвірні.

Найпоширенішим у текстах газети „Ярмарок” є лексичні росіянізми (російські слова, вжиті в українському контексті). Наприклад: *книги були розповсюджені по учбових закладах* (правильно - книги були розповсюджені по навчальних закладах, № 27, 2006), *наповнення державної казни могло бути більшим* (правильно - наповнення державної скарбниці могло бути більшим, № 40, 2006). Наступними за частотою вживання є граматичні росіянізми (відхилення від українських граматичних норм під впливом російської мови). Наприклад: *у бою полк втратив до 150 солдат* (правильно - у бою полк втратив до 150 солдатів, № 27, 2006), *своєю байдужістю ми з вами завдаємо таку біль Україні...* (правильно - своєю байдужістю ми з вами завдаємо такого болю Україні..., № 35, 2006). Найменше в досліджуваному виданні синтаксичних росіянізмів (уживання так званих пасивних структур замість українських активних зворотів і безособових речень, порушення норм керування, конструкції з невластивими українській мові активними дієприкметниками теперішнього часу тощо). Наприклад: *щиро дякуємо всіх, хто привітав колектив* (правильно - щиро дякуємо всім, хто привітав колектив, № 23, 2006), *вони рекомендуються вживати при хворобах печінки, шлунку, нирок* (правильно - їх рекомендують вживати при хворобах печінки, шлунку, нирок, № 11, 2006).

Деколи у досліджуваному виданні автори використовують росіянізми задля надання саркастичного відтінку публікації, проте в більшості випадків це - порушення норм, пов'язані, очевидно, зі слабким знанням української мови.